

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
เรื่อง การเบิกค่าเช่าบ้านของพนักงานส่วนตำบล

องค์การบริหารส่วนตำบลท่ามะนาวได้มีหนังสือ ที่ ลบ ๘๒๒๐๑/๗๔ ลงวันที่ ๒๓ เมษายน ๒๕๕๔ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ความว่า ด้วยนายอนุศิษฐ์ พงศ์วรพล ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลท่ามะนาว ซึ่งรับราชการครั้งแรกเมื่อวันที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๔๐ ในตำแหน่งปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลชยันรายณ์ อำเภอชัยบาดาล จังหวัดลพบุรี จากนั้นได้รับคำสั่งให้โอนย้ายไปดำรงตำแหน่งปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลท่ามะนาว อำเภอชัยบาดาล จังหวัดลพบุรี ในวันที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๕๓ และนายอนุศิษฐ์ พงศ์วรพล ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลท่ามะนาว ได้ยื่นคำร้องขอเบิกค่าเช่าบ้าน และองค์การบริหารส่วนตำบลท่ามะนาวได้พิจารณาอนุมัติให้เบิกได้

ในการตรวจสอบการเงิน การคลัง และบัญชีขององค์การบริหารส่วนตำบล ประจำปี ๒๕๕๓ อำเภอชัยบาดาลได้มอบหมายให้เจ้าหน้าที่ของอำเภอดำเนินการตรวจสอบการเงิน การคลัง และบัญชีขององค์การบริหารส่วนตำบลท่ามะนาว โดยได้ให้ข้อสังเกตจากการตรวจว่า การเบิกเงินค่าเช่าบ้านของนายอนุศิษฐ์ พงศ์วรพล ไม่เป็นไปตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยค่าเช่าบ้านของข้าราชการส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๒๔ ข้อ ๔ ซึ่งบัญญัติว่า “ท้องที่” หมายความว่า อำเภอ กิ่งอำเภอ หรือท้องที่ของอำเภอ และหรือกิ่งอำเภอที่กระทรวงมหาดไทยกำหนดให้เป็นท้องที่เดียวกัน จึงเห็นควรให้ระงับการเบิกค่าเช่าบ้านและเรียกเงินส่วนที่เบิกไปคืนและรายงานให้อำเภอทราบ

แต่องค์การบริหารส่วนตำบลท่ามะนาวพิจารณาแล้วมีความเห็นดังนี้

๑. เพื่อให้เป็นเงินสวัสดิการแก่ข้าราชการพนักงานส่วนตำบลขององค์การบริหารส่วนตำบล โดยคำนึงถึงประโยชน์การบริหารงานบุคคล เสริมสร้างความมั่นคงในการดำรงชีวิต สร้างขวัญและแรงใจให้แก่ผู้ปฏิบัติงานสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพบังเกิดประสิทธิผลแก่หน่วยงาน รวมทั้งช่วยลดเปลืองความวิตกกังวลในการทำงาน และสร้างหลักประกันความมั่นคง ให้พร้อมต่อการเผชิญการเสี่ยงภัยในการทำงาน เพราะตามสภาพความเป็นจริงองค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่มีอยู่ในชนบท ถึงแม้อยู่ในเขตอำเภอเดียวกันก็ตาม แต่หลายแห่งระยะทางห่างกันไม่น้อยกว่า ๒๐ กิโลเมตร และอยู่ในท้องที่ทุรกันดาร การคมนาคมไม่สะดวก นอกจากนั้นพนักงานส่วนตำบลส่วนใหญ่มีใช้คนในพื้นที่ ประกอบกับทางราชการมิได้มีบ้านพักให้อยู่อาศัยระหว่างปฏิบัติหน้าที่ และภารกิจหลักของพนักงานส่วนตำบลก็อยู่ในพื้นที่ตำบลเป็นหลัก จึงเห็นว่า ระยะทางระหว่างพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลท่ามะนาวกับ

องค์การบริหารส่วนตำบลชัยนารายณ์ ห่างกันไม่น้อยกว่า ๒๐ กิโลเมตร และองค์การบริหารส่วนตำบลท่ามะนาวไม่ได้จัดที่พักอาศัย หรือมีบ้านพักให้กับข้าราชการที่มารับตำแหน่งประจำที่ องค์การบริหารส่วนตำบล องค์การบริหารส่วนตำบลจึงมีดุลพินิจเห็นสมควรให้นายอนุศิษฐ์ พงศ์วรพล ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลท่ามะนาวได้รับสวัสดิการการเบิกเงินค่าเช่าบ้าน

๒. องค์การบริหารส่วนตำบลเป็นหน่วยการบริหารส่วนท้องถิ่น มีฐานะเป็นนิติบุคคลมีพื้นที่รับผิดชอบชัดเจนภายในเขตตำบลตามกฎหมายลักษณะปกครองท้องที่ ซึ่งตำบลถือเป็นส่วนหนึ่งของอำเภอตามพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พุทธศักราช ๒๔๕๗ แต่ องค์การบริหารส่วนตำบลเกิดขึ้นตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ และได้มีประกาศกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดตั้งองค์การบริหารส่วนตำบล จึงเห็นว่า ในการเข้ารับตำแหน่งปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลท่ามะนาวของนายอนุศิษฐ์ พงศ์วรพล ซึ่งได้รับคำสั่งย้าย มาจากองค์การบริหารส่วนตำบลชัยนารายณ์ ถือได้ว่าได้รับคำสั่งให้เดินทางไปประจำสำนักงานใหม่ ในท้องที่แห่งใหม่ต่างท้องที่กันแล้ว

๓. ความเป็นข้าราชการของปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล เป็นไปตามพระราชกฤษฎีการะเบียบพนักงานส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๙ มาตรา ๓ ซึ่งบัญญัติว่า พนักงานส่วนตำบลหมายความว่า บุคคลซึ่งได้รับการบรรจุและแต่งตั้งตามพระราชกฤษฎีกานี้ให้ปฏิบัติหน้าที่ในองค์การบริหารส่วนตำบล โดยได้รับเงินเดือนจากเงินงบประมาณหมวดเงินเดือนตามข้อบังคับงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบล จึงไม่ใช่ข้าราชการตามความหมายในพระราชกฤษฎีกาค่าเช่าบ้านข้าราชการ พ.ศ. ๒๕๒๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกฤษฎีกาค่าเช่าบ้านข้าราชการ (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๔๑ เนื่องจากพระราชกฤษฎีกาดังกล่าวได้กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการจ่ายเงินค่าเช่าบ้านข้าราชการให้มีผลบังคับเฉพาะข้าราชการที่ได้รับเงินเดือนจากงบประมาณรายจ่ายหมวดเงินเดือนและค่าจ้างประจำของกระทรวง ทบวง กรม เท่านั้น ไม่ได้รวมถึงข้าราชการประเภทอื่น ๆ เช่น ข้าราชการส่วนท้องถิ่น เป็นต้น จึงเห็นว่า นายอนุศิษฐ์ พงศ์วรพล เป็นข้าราชการส่วนท้องถิ่นซึ่งไม่อยู่ภายใต้บังคับแห่งกฎหมายดังกล่าว

๔. การตรวจสอบเคหะสถานที่เช่าบ้านพักอาศัยของนายอนุศิษฐ์ พงศ์วรพล ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลท่ามะนาว ไม่ปรากฏว่าได้มีเคหะสถานเป็นของตนเอง หรือภริยาในท้องที่องค์การบริหารส่วนตำบลท่ามะนาว และได้มีการเช่าบ้านอยู่จริงตามสมควรแก่สภาพ มีความสะดวกไม่เป็นอุปสรรคในการปฏิบัติราชการ ทั้งยังมีการย้ายทะเบียนบ้านจากภูมิลำเนาเดิมมาเข้ายังทะเบียนบ้านที่เช่าพักอาศัย และยังได้เป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้งตามทะเบียนบ้าน

ฉะนั้น เพื่อถือเป็นสวัสดิการของพนักงานส่วนตำบลขององค์การบริหารส่วนตำบลท่ามะนาวเกี่ยวกับเงินสวัสดิการค่าเช่าบ้าน โดยอนุโลมถือปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย เกี่ยวกับสวัสดิการของข้าราชการส่วนท้องถิ่น จึงมีการอนุมัติให้สิทธิเบิกค่าเช่าบ้านของนายอนุศิษฐ์ พงศ์วรพล ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลท่ามะนาว โดยคำนึงถึงประโยชน์ และผลกระทบเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลภายในองค์กรตามกฎหมาย

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๒) ได้พิจารณาปัญหาดังกล่าว พร้อมทั้งได้

พึง ข้อเท็จจริงจากผู้แทนกระทรวงมหาดไทย (กรมการปกครอง) และองค์การบริหารส่วนตำบลท่ามะนาว แล้ว เห็นว่า ตามมาตรา ๔๓^๑ แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ กำหนดให้องค์การบริหารส่วนตำบลมีฐานะเป็นนิติบุคคลและเป็นราชการบริหารส่วนท้องถิ่น และมาตรา ๗๒^๒ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว กำหนดให้องค์การบริหารส่วนตำบลมีพนักงานส่วนตำบล ส่วนระเบียบพนักงานส่วนตำบลให้ตราเป็นพระราชกฤษฎีกา และเมื่อพิจารณามาตรา ๓^๓ แห่งพระราชกฤษฎีการะเบียบพนักงานส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๙ ซึ่งกำหนดให้พนักงานส่วนตำบลหมายความว่าบุคคลซึ่งได้รับการบรรจุและแต่งตั้งตามพระราชกฤษฎีกานี้ให้ปฏิบัติหน้าที่ในองค์การบริหารส่วนตำบลโดยได้รับเงินเดือนจากเงินงบประมาณหมวดเงินเดือนขององค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลก็อยู่ในความหมายของพนักงานส่วนตำบลดังกล่าวด้วย และเมื่อเป็นพนักงานส่วนตำบลการได้รับสวัสดิการย่อมเป็นไปตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยเงินสวัสดิการของพนักงานส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๔๒ ข้อ ๓^๔ และข้อ ๔^๕ โดยให้นำระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยเงินสวัสดิการมาใช้บังคับกับพนักงานส่วนตำบลโดยอนุโลม ซึ่งรวมถึงระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยค่าเช่าบ้านของข้าราชการส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๒๘ ด้วย

เมื่อพิจารณาระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยค่าเช่าบ้านของข้าราชการส่วน

^๑ มาตรา ๔๓ องค์การบริหารส่วนตำบลมีฐานะเป็นนิติบุคคลและเป็นราชการบริหารส่วนท้องถิ่น

^๒ มาตรา ๗๒ ให้องค์การบริหารส่วนตำบลมีพนักงานส่วนตำบลและอาจจัดแบ่งการบริหารงานออกเป็น

(๑) สำนักงานปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล

(๒) ส่วนต่าง ๆ ที่ องค์การบริหารส่วนตำบลได้ตั้งขึ้น

ระเบียบพนักงานส่วนตำบลให้ตราขึ้นเป็นพระราชกฤษฎีกา

ฯลฯ

ฯลฯ

^๓ มาตรา ๓ พนักงานส่วนตำบล หมายความว่า บุคคลซึ่งได้รับการบรรจุและแต่งตั้งตามพระราชกฤษฎีกานี้ ให้ปฏิบัติหน้าที่ในองค์การบริหารส่วนตำบลโดยได้รับเงินเดือนจากเงินงบประมาณหมวดเงินเดือนขององค์การบริหารส่วนตำบล

^๔ ข้อ ๓ พนักงานส่วนตำบล ให้หมายความรวมถึงประธานกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล กรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น พนักงานส่วนตำบลผู้รับบำนาญตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น และลูกจ้างขององค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งได้รับเงินค่าจ้างจากงบประมาณรายจ่ายขององค์การบริหารส่วนตำบล หรือผู้ซึ่งกระทรวงมหาดไทยสั่งให้ไปปฏิบัติราชการในองค์การบริหารส่วนตำบล ตามที่องค์การบริหารส่วนตำบลร้องขอ

^๕ ข้อ ๔ ให้นำระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยเงินสวัสดิการ ดังต่อไปนี้ มาใช้บังคับกับพนักงานส่วนตำบล โดยอนุโลม

ฯลฯ

ฯลฯ

(๕) ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยค่าเช่าบ้านของข้าราชการส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๒๘

ฯลฯ

ฯลฯ

ท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๒๘ ข้อ ๖^๖ ซึ่งกำหนดว่าข้าราชการส่วนท้องถิ่นผู้ใดได้รับคำสั่งให้เดินทางไปประจำสำนักงานในต่างท้องที่มีสิทธิได้รับค่าเช่าบ้านเท่าที่ต้องจ่ายจริงตามที่สมควรแก่สภาพแห่งบ้าน แต่อย่างสูง ไม่เกินจำนวนเงินที่กำหนดไว้ตามบัญชีอัตราค่าเช่าบ้านท้ายระเบียบนี้ และข้อ ๕^๗ กำหนดว่า “ท้องที่” หมายความว่า อำเภอ กิ่งอำเภอ หรือท้องที่ของอำเภอ และหรือกิ่งอำเภอ ที่กระทรวงมหาดไทยกำหนดให้เป็นท้องที่เดียวกัน ซึ่งจะเห็นได้ว่า “ท้องที่” ในที่นี้หมายถึงอำเภอ กิ่งอำเภอ หรือท้องที่ของอำเภอ และหรือกิ่งอำเภอที่กระทรวงมหาดไทยกำหนดให้เป็นท้องที่เดียวกัน กรณีตามปัญหาเมื่อพนักงานส่วนตำบลได้รับคำสั่งให้โอนย้ายไปดำรงตำแหน่งในองค์การบริหารส่วนตำบลแห่งใหม่แต่อยู่ในอำเภอเดียวกัน จึงยังคงถือว่าเป็นการโอนย้ายในท้องที่เดียวกัน ดังนั้น การที่นายอนุศิษฐ์ พงศ์วรพล ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลชัยนารายณ์ อำเภอชัยบาดาล จังหวัดลพบุรี ได้รับคำสั่งให้โอนย้ายไปดำรงตำแหน่งปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลท่ามะนาว อำเภอชัยบาดาล จังหวัดลพบุรี แม้จะย้ายไปดำรงตำแหน่งในองค์การบริหารส่วนตำบลแห่งใหม่ แต่ก็อยู่ในอำเภอเดียวกัน จึงยังคงถือว่าเป็นการโอนย้ายในท้องที่เดียวกัน

กรณีตามปัญหาเมื่อนายอนุศิษฐ์ พงศ์วรพล รับราชการครั้งแรกเมื่อวันที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๔๐ ในตำแหน่งปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลชัยนารายณ์ อำเภอชัยบาดาล จังหวัดลพบุรี ต่อมาได้รับคำสั่งเมื่อวันที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๔๓ ให้โอนย้ายไปดำรงตำแหน่งปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลท่ามะนาว อำเภอชัยบาดาล จังหวัดลพบุรี แต่อยู่ในอำเภอเดียวกัน จึงยังคงถือว่าเป็นการโอนย้ายในท้องที่เดียวกันกับท้องที่ที่เริ่มรับราชการครั้งแรก และเมื่อมิใช่เป็นการได้รับคำสั่งให้เดินทางไปประจำสำนักงานในต่างท้องที่ จึงไม่มีสิทธิได้รับค่าเช่าบ้านแต่อย่างใด เพราะฉะนั้น นายอนุศิษฐ์ พงศ์วรพล จึงไม่มีสิทธิเบิกเงินค่าเช่าบ้านแต่ประการใด

(ลงชื่อ) ชัยวัฒน์ วงศ์วัฒนศานต์

^๖ ข้อ ๖ ภายใต้อำนาจข้อ ๑๔ และข้อ ๑๕ ข้าราชการส่วนท้องถิ่นผู้ใดได้รับคำสั่งให้เดินทางไปประจำสำนักงานในต่างท้องที่มีสิทธิได้รับค่าเช่าบ้านเท่าที่ต้องจ่ายจริงตามที่สมควรแก่สภาพแห่งบ้าน แต่อย่างสูง ไม่เกินจำนวนเงินที่กำหนดไว้ตามบัญชีอัตราค่าเช่าบ้านท้ายระเบียบนี้ ทั้งนี้ เว้นแต่ผู้นั้น

(๑) ทางหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นได้จัดที่พักอาศัยให้อยู่แล้ว

(๒) มีเคหสถานของตนเองหรือของสามีหรือภริยาที่พออาศัยอยู่ร่วมกันได้ในท้องที่ที่ไปประจำสำนักงานใหม่

(๓) ได้รับคำสั่งให้เดินทางไปประจำสำนักงานใหม่ในท้องที่ที่เริ่มรับราชการครั้งแรก หรือท้องที่ที่กลับเข้ารับราชการใหม่

(๔) เป็นข้าราชการส่วนท้องถิ่นวิสามัญ

ฯลฯ

ฯลฯ

^๗ ข้อ ๔ ในระเบียบนี้

ฯลฯ

ฯลฯ

“ท้องที่” หมายความว่า อำเภอ กิ่งอำเภอ หรือท้องที่ของอำเภอ และหรือกิ่งอำเภอที่กระทรวงมหาดไทยกำหนดให้เป็นท้องที่เดียวกัน

(นายชัยวัฒน์ วงศ์วัฒนศาสตร์)
เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
กรกฎาคม ๒๕๔๔